

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

1 Vtrum in sermone consistat aliqua gratia gratis data.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

inter eos qui nullam illarum linguam intelligunt. Et ideo dicuntur loqui ad intellectum, & laudem Dei, & non ad intellectum & utilitatem hois: unde & Apostolus ibidem dicit, scilicet 1. ad Corinth. 14. quod ingrediens aliquis putabit eos ebrios, seu insanos. ¶ In responsione ad quartum eiusdem articuli, nota quod ultimum donum inter gratias gratis datas, hoc est, interpretatio sermonum, non solum extendit se ad exponendum obscura sacre Scripturę ppter difficultatem rerum, ut sunt mysteria Trinitatis, Incarnationis, & huiusmodi, & ppter difficultatem similitudinum & parabolarum in Sacra Scriptura multa secreta velantium, ut sunt tot tam in veteri, quam nouo testamento metaphoricę scripta, sed etiã ppter difficultatē ipsarum vocum: ita quod non ad donum linguarum, sed ad interpretationem sermonum spectat & intelligere, & exponere difficultates quę ex nominibus emergunt. Et propterea donum interpretationis sermonum non computatur inter gratias spectantes ad locutionem; sed magis inter gratias spectantes ad intellectum.

¶ Lib. 12. de Gen. ad lit. c. 8. tom. 3. q. 173. art. 2. q. 174. art. 2.

videtur contineri sub prophetia, quia Scripturę eodem spiritu exponuntur quo sunt editę: sed interpretatio sermonum. 1. ad Corinth. 12. ponitur post genera linguarum, ergo videtur quod donum linguarum sit excellentius, quam donum prophetię, maxime quantum ad aliquam eius partem. SED CONTRA est, quod Apostolus dicit 1. ad Corinth. 14. Maior est qui prophetat, quam qui loquitur linguis. RESPON. Dicendum, quod donum prophetię excedit donum linguarum tripliciter. Primò quidem, quia donum linguarum refertur ad diuersas voces preferendas, quę sunt signa alicuius intelligibilis veritatis, cuius etiam signa sunt quedam ipsa phantasmata, quę secundum imaginariam visionem apparent. Vnde & Aug. 12. super Genes. ad literam, comparat donum linguarum visioni imaginarię. Dicitur t̄ est autem supra, quod donum prophetię consistit in ipsa illuminatione mentis ad cognoscendam intelligibilem veritatem. Vnde sicut prophetica illuminatio excellentior est, quam imaginaria visio, vt supra habitum est: ita etiam excellentior est prophetia, quam donum linguarum, secundum se considerata. Secundo, quia donum prophetię pertinet ad rerum notitiã, quę est nobilior, quam notitia vocum, ad quam pertinet donum linguarum. Tertio, quia donum prophetię est vtilius. Et hoc quidem probat Apostolus 1. ad Corinth. 14. tripliciter. Primò quidē, quia prophetia est vtilior ad edificationem Ecclesię, ad quam qui loquitur linguis, nihil prodest, nisi expositio subsequatur. Secundo, quantum ad ipsam loquentem, qui si acciperet, vt loqueretur diuersis linguis sine hoc quod intelligeret, quod pertinet ad propheticum donum, mens eius non edificaretur. Tertio, quantum ad infideles propter quos precipue esse videtur datum donum linguarum, qui quidem forte eos qui loquerentur linguis, reputarent insanos, sicut & Iudęi reputauerunt ebrios Apostolos linguis loquentes, vt dicitur Act. 2. Per prophetias autem infideles conuincuntur manifestatis absconditis cordis sui.

habet, linguam habet, apocalypsicam reuelationem habet. AD SECUNDVM dicendum, quod prophetia homo ordinatur ad Deum, quod est nobilissimum, quam ordinatur ad linguam. Dicitur autem quod lingua, nõ loquitur hominibus, sed hominum, vel utilitatem eorum, sed solus Dei, & ad laudem eius: sed ordinatur aliquis & ad Deum, & ad homines de est perfectius donum. AD TERTIVM dicendum, quod prophetica se extendit ad omnia supernaturalia. Vnde ex eius perfectione constat statu imperfectionis huius vite, sed perfecte per modum habitus, sed imperfecte cuiusdam passionis: sed donum extendit ad cognitionem quantum ad scilicet vocum humanarum. Et hoc imperfectioni huius vite, quod per se liter habeatur. AD QUARTVM dicendum, quod sermonum potest reduci ad donum prophetiam, quantum scilicet mens illuminatur, & exponendum quęcumque in verbis obscura siue propter difficultatem significatarum, siue etiam propter obscuras quę proferuntur, siue etiam propter res rerum adhibitas, secundum illud dicitur de te, quod possis obscura interpretari dissoluere. Vnde interpretatio potior, quam donum linguarum, vt quod Apostolus dicit 1. ad Corinth. 14. qui prophetat, quam qui loquitur linguis, interpretetur. Postponitur autem donum linguarum dono prophetię: quia estimandum diuersa linguarum generata, monum se extendit.

QVAESTIO CLXXVII. De gratia gratis data, quę consistit in sermone, in duos articulos diuisa.

DEINDE considerandum est de gratia gratis data, quę consistit in sermone, de qua dicit Apostolus 1. ad Cor. 12. Alij datur per spiritum sermo sapientię, alij sermo scientię.

ET circa hoc quaruntur duo. ¶ Primò, Vtrum in sermone consistat aliqua gratia gratis data. ¶ Secundo, Quib⁹ hæc gra cõpetat.

ARTICVLVS PRIMVS. Vtrum in sermone consistat aliqua gratia gratis data.

AD PRIMVM sic proceditur. Videtur, quod in sermone non consistat aliqua gratia gratis data. Gratia enim datur ad id quod excedit facultatem naturę: sed ex naturali ratione adiuuata est ars Rhetorica, per quã aliquis potest

q. 174 art. 2. ad 1.

...is & dicitur costru
 ...ta crevit in tem
 ...plum sanctum in Do
 ...mino. Unde dice
 ...bat Apostolus, Ser
 ...mo meus, & predi
 ...cario mea non in p
 ...suasibilibus humane
 ...sapientie verbis, sed
 ...in ostensione spiri
 ...tus & virtutis. Hinc
 ...sequi lem fit, ut p
 ...dicatores deficiē
 ...tibus a proprio prin
 ...cipio & proprio fi
 ...ne, & toto nitu que
 ...rentibus habere gra
 ...tiam, ut in multitudine
 ...no magna audiatur, sed
 ...impedimentum pon
 ...natur diuine largita
 ...ti ad in fluxum gra
 ...tiarum.

facientibus tribuit, & nō facientibus tollit. ergo videtur q̄ donum sermonis non sit gratia gratis data. ¶ 4 Præt. Sicut necesse est, quod homo per sermonem pronuntiet ea quæ pertinent ad donum sapientie, vel scientie: ita etiam ea quæ pertinent ad virtutem fidei, ergo si ponitur sermo sapientie, & sermo scientie gratia gratis data, pari ratione deberet poni sermo fidei inter gratias gratis datas.

SED IN CONTRARIUM est, quod dicitur Eccles. 6. Lingua eucharis, id est, gratiosa, in bono homine abundabit: sed bonitas hominis est ex gratia. ergo etiam & gratiositas sermonis.

RESPON. Dicendum, quod gratia gratis data datur ad utilitatem aliorum, ut supra dictum est. * Cognitio autem, quam aliquis a Deo accipit, in utilitate alterius cōuerri nō potest nisi mediante locutione. Et quia Spiritus sanctus nō deficit in aliquo, qđ pertinet ad Ecclesie utilitatem, etiam prouidet membris Ecclesie in locutione, nō solum ut aliquis sic loquatur, ut a diuersis possit intelligi, quod pertinet ad donum linguarum: sed etiam quod efficaciter loquatur, quod pertinet ad gratiam sermonis. Et hoc tripliciter. Primò quidem ad instruendum intellectum, quod fit dū aliquis sic loquitur quod doceat. Secundo, ad mouendum affectum, ut scilicet libetèr audiat verbum Dei, quod fit dū aliquis sic loquitur quod auditores delectet, quod non debet aliquis querere propter fauorem suum, sed ut homines alliciantur ad audiendum verbum Dei. Tertio ad hoc, quod aliquis amet ea quæ verbis significantur, & velit ea implere, quod fit dum aliquis sic loquitur, quod auditorem fleat. Ad quod quidem efficiendum Spiritus sanctus vitur lingua hominis quasi quodam instrumento: ipse autē est qui perficit operationem interius. Unde Gregor. * dicit in Homi. Pentecostes. Nisi corda auditorum Spiritus sanctus repleat, ad aures corporis vox docentium in casum sonat.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod sicut miraculose Deus quandoque operatur quodam excellentiori modo etiam ea, quæ natura potest operari: ita etiam Spiritus sanctus excellentius operatur per gratiam sermonis id, quod potest ars operari inferiori modo.

AD SECUNDUM dicendum, quod Apostolus ibi loquitur de sermone qui innititur humane eloquentie absque virtute Spiritus sancti. Unde præmisit Cognosciam non sermonem eorum qui inflati sunt, sed vir-

tutem. Et de seipso premiserat supra 2. Sermo meus, & predicatio mea nō fuit in persuasibilibus humane sapientie verbis, sed in ostensione spiritus, & virtutis.

AD TERTIUM dicendum, quod sicut dictum est, * gratia sermonis datur alicui ad utilitatem aliorum. Unde quandoque subtrahitur propter auditoris culpam, quandoque autem propter culpam ipsius loquentis. Bona tamen opera vtriusque non merentur directè hanc gratiam, sed solū impediunt huius gratie impedimenta. Nam etiam gratia gratum faciens subtrahitur propter culpam, non tamen eam meretur aliquis per bona opera, per quæ tollitur tantum gratie impedimentum.

AD QUARTUM dicendum, q̄ sicut dictum est, * gratia sermonis ordinatur ad utilitatem aliorum. Quod autem aliquis fidem suam alijs communicet, fit per sermonem scientie, siue sapientie. Unde August. * dicit 14. de Trinitate, quod scire quæ ad modum fides & pijs opituletur, & contra impios defendatur, videtur Apostolus scientiam appellare: & ideo non oportuit quod poneret sermonem fidei, sed sufficit ponere sermonem scientie, vel sapientie.

ARTICVLVS II.

Utrum gratia sermonis, sapientie, & scientie pertineat etiam ad mulieres.

AD SECUNDUM sic procedit. Videtur, q̄ gratia sermonis sapientie & scientie pertineat etiam ad mulieres. Ad huiusmodi enim gratiam pertinet doctrina, sicut dictum est: * sed docere competit mulieri. dicitur enim Proverb. 4. Vnigenitus fui coram matre mea, & docebat me. ergo hæc gratia competit mulieribus.

¶ 2 Præt. Maior est gratia prophetie, quam gratia sermonis, sicut maior est contemplatio veritatis quam eius enuntiatio: sed prophetia conceditur mulieribus sicut legitur Iudic. 4. de Delbora, & 4. Regum 22. de Oida prophetissa vxore Sellum. & Act. 21. de quatuor filiabus Philippi. Apostolus etiam dicit 1. ad Cor. 11. Omnis mulier orans, aut prophetas, &c. ergo videtur, quod multò magis gratia sermonis competat mulieri.

¶ 3 Præt. 1. Petri 4. dicitur. Vnusquisq; sicut accepit gratiam in alterutrum illam administrates: sed quædam mulieres accipiunt gratiam sapientie, & scientie, quam non possunt alijs administrare, nisi per gratiam sermonis. ergo gratia sermonis competit mulieribus.

SED CONTRA est, quod Apostolus dicit 1. ad Corinth. 14. Mulieres in Ecclesijs taceant. & 1. ad Timoth. 2. Docere mulieri non permitto. hoc autem præcipue pertinet ad gratiam sermonis. ergo gratia sermonis non competit mulieribus.

RESPON.

¶ Super Quæstionibus centisima septuagesima septima Articuli secundum.

¶ In articulo secundo eiusdem quæstio. nota illud verbum, Publice alloquendo totam Ecclesiam. Apposuit enim ly. totam non ad comprehendendum orbem terrarum fidelium, sed ad comprehendendum partes quasi essentielles Ecclesie, puta, clericum, & populum. Et intendit, q̄ licet mulieribus permittitur sic, immo mādatur, docere publice suam Ecclesiam secundum quid, ut Abbatisse, vel Priorisse suum monasterium, ut patet dum proponunt verbum Dei in capitulo suis monachibus: & rursum licet permittitur sit quod per modum private persone mulier alloquatur totam Ecclesiam, exhortando eos ad aliquid spirituale quod tunc occurrit. Hæc duo tamē simul iuncta, scilicet quod publice, hoc est, ex publico officio, ut prædicatores faciunt, & totam Ecclesiam, hoc est, populum communiter ad predicationes concurrentem, in quo clauduntur clerici & laici vtriusque sexus, nunquam permittenda sunt mulieri propter rationes in litera allatas.

In corp. ar.

In corp. ar.

Libr. 14. c. 1. a med. co. 3.

Ar. præced.